

N:o 80.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående efterskänkande af kronans rätt till danaarf efter handelsidkerskan Klara Karolina Åkergren från Lindesberg; gifven Stockholms slott den 30 mars 1900.

Sedan handelsidkerskan Klara Karolina Åkergren från Lindesberg affidit, läto förre bergsbruksidkaren Erik Åkergren vid Hermans-
torp, förre handlanden Ernst Ludvig Österdahl i Vesterås och stads-
kassören Viktor Örn i Lindesberg, den sistnämnde såsom målsman för
sin hustru Alma Örn och bemälda makars omyndiga dotter Margit Örn,
vid rådstufvurätten i Lindesberg den 1 november 1897 såsom testamente
bevaka en med blyerts skrifven obevittnad handling, i hithörande delar
så lydande:

»Min yttersta vilja är att fru Alma Örn skall hafva alla mina
kläder, som hon efter godtfinnande gör med hvad hon vill, nipper,
ringar m. m. och skall Örn's taga hand om allt här i boet och boden
blir det något öfver då allt är realiserat får Österdahl min foster-
fader Åkergren min fader något Margit Örn till insättes sparbanken
100 kr. Edla Romander resa samt något mera. Alma bränna mina
bref och städa mina lådor eller med andra ord tag det som finnes i dem
Sigrid och Emma var sitt bra klädningstyg med tillbehör. Doktor
Walström 100 kr. för sin stora godhet mot mig.

— — — — —
Klara Åkergren. Linde d. $18/3$ 97.»

Till bestyrkande af berörda testamentariska förordnande hördes
såsom vittnen vid rådstufvurätten samma dag handelsbiträdet Sigrid
Molander och distriktsveterinären Axel Pålman, båda i Lindesberg,
hvilka, enligt hvad af det vid förhöret förda protokoll inhemtas, dervid
berättade:

1:o *Sigrid Molander*, att vittnet, som under nära fyra års tid varit biträde hos handelsidkerskan Klara Åkergren, hvilken affidit den 21 juli 1897, kunde vitsorda, att Klara Åkergren egenhändigt skrifvit ofvanberörda, vittnet vid förhöret förevisade handling; att Klara Åkergren, som varit sängliggande sjuk sedan början af år 1897, haft fullt och sundt förstånd och fri vilja, utom de sista dagarne före sin död; att vittnet aldrig hört Klara Åkergren omnämna, huru hon tänkte förordna om sin qvarlåtenskap; samt att Klara Åkergren i lifstiden haft stadskassören Örn till rådgifvare vid förefallande behof af hjälp och dennes hustru Alma Örn till sin bästa vän samt mycket älskat makarnes lilla dotter Margit; och

2:o *Pålman*, att vittnet icke sett, att Klara Åkergren skrifvit ofvanintagna handling, men att vittnet, att döma efter stilen, trodde, att hon gjort det; att Klara Åkergren varit vid fullt och sundt förstånd vid den tid, då förordnandet vore dateradt; att vittnet väl hört Klara Åkergren tala om sin död, men icke huru med hennes qvarlåtenskap skulle förfaras; samt att vittnet icke förr än dagen för vittnesförhöret sett ifrågavarande handling; tilläggande vittnet, att Klara Åkergren i lifstiden varit synnerligen god vän till stadskassören Örn's hustru Alma Örn och mycket fästad vid Örn's lilla dotter Margit.

På yrkande af kammaradvokatfiskalsembetet förklarade derefter bemälda rådstufvurätt i utslag den 13 februari 1899, hvilket utslag vunnit laga kraft, att, som den af förenämnde Viktor Örn, Erik Åkergren och Österdahl såsom testamente efter Klara Karolina Åkergren bevakade handling icke blifvit upprättad i enlighet med de i 16 kap. 1 § Ärfdebalken gifna föreskrifter och följaktligen saknade all gällande kraft såsom testamente; alltså och då af Erik Åkergren i målet meddelad uppgift, att han vore fader till Klara Karolina Åkergren, icke blifvit i ringaste mån styrkt samt någon arfvinge i öfrigt icke låtit sig afhöra, skulle hvad som återstode af Klara Karolina Åkergrens qvarlåtenskap, sedan all gäld blifvit gulden, såsom danaarf tillfalla Kongl. Maj:t och kronan; och förpligtades Örn, som omhändertagit berörda qvarlåtenskap och förklarat sig ensam vara därför redovisningsskyldig, att till kammaradvokatfiskalsembetet redovisa danaarfsmedlen jemte laga ränta derå.

Nu hafva i särskilda den 17 januari och den 2 februari innevarande år till Kongl. Maj:t ingifna underdåniga ansökningar dels Viktor Örn, i sin ofvan oförmälda egenskap, och Ernst Ludvig Österdahl, under uppgift att han vore fosterfader till Klara Karolina Åkergren, dels ock Erik Åkergren, under uppgift att Klara Karolina Åkergren vore hans

oäkta dotter, anhållit, att kronans rätt till ifrågavarande danaarf måtte efterskänkas till förmån för Österdahl och Erik Åkergren samt Viktor Örns hustru Alma Örn och makarnas dotter Margit Örn; varande vid förstberörda ansökning fogadt prestbevis, utvisande att Österdahl, som vore född den 3 januari 1832, befunne sig i torftiga och medellösa omständigheter, samt vid Erik Åkergrens ansökning ett af borgmästarembetet i Lindesberg den 23 sistlidne januari utfärdadt intyg af iuehåll, att Åkergren vore fattig och medellös samt underhölles af sina barn.

Sedermera hafva i en till Kongl. Maj:t den 9 nästlidne februari ingifven skrift Österdahl och Viktor Örn till förtydligande af sin berörda ansökning i underdånighet anført, att deras mening vore, att, sedan Viktor Örns bemälda hustru och dotter bekommit hvad dem enligt det åberopade förordnandet tillförsäkrats, eller, uppskattadt i penningar, hvardera 100 kronor, återstoden skulle lika fördelas mellan Österdahl och Erik Åkergren.

Med anledning af de gjorda ansökningarne har infordradt underdånigt utlåtande afgifvits ej mindre af Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Örebro län, som, enär den af Klara Karolina Åkergren i lifstiden upprättade och af sökandena såsom testamente bevakade handling, ehuru den i anseende till sin ofullständiga form af domstol såsom testamente ogillats, likväl gjorde i hög grad sannolikt, att det varit den afidnas vilja, att möjligen blifvande öfverskott i hennes bo skulle, sedan omkostnader och skulder blifvit guldna, fördelas i enlighet med ofvanberörda handling mellan deri omförmälda personer, tillstyrkt bifall till ansökningarna, än äfven af kammaradvokatfiskalsembetet, som dels meddelat, att bemälde Viktor Örn till embetet redovisat boets behållning med 1,170 kronor 16 öre, samt att danaarfsmedlen numera, efter afdrag af utanordnad aktoratsprovision, uppginge till 1,053 kronor 15 öre, som i statskontoret innestode, dels ock, enär med afseende å hvad i ärendet blifvit upplyst det syntes i hög grad sannolikt, att Klara Karolina Åkergrens vilja varit, att hennes qvarlätenskap skulle komma Österdahl och Erik Åkergren samt Örns hustru och dotter till godo, på sätt nu blifvit ifrågasatt, tillstyrkt, att kronans rätt till ifrågavarande danaarf måtte på ofvan angifvet sätt varda till förmån för bemälde personer efterskänkt.

Med afseende å hvad i ärendet sålunda förekommit vill Kongl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att medgifva, att kronans rätt till ifrågavarande danaarfsmedel må till förmån för ofvannämnda Österdahl, Erik Åkergren samt Alma och Margit Örn efterskänkas på det sätt, att, sedan

af berörda medel hvardera af Alma och Margit Örn erhållit ett hundra kronor, återstoden lika fördelas mellan Österdahl och Åkergren.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kongl. nåd och ynnest städse väl bevågen.

OSCAR.

Hans Wachtmeister.

*Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 30 mars
1900.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena LAGERHEIM,
Statsråden: WIKBLAD,
ANERSTEDT,
herr VON KRUSENSTJERNA,
grefve WACHTMEISTER,
CLAËSON,
DYRSSEN,
CRUSEBJÖRN,
RESTADIUS.

Departementschefen, statsrådet grefve Wachmeister föredrog vidare:

Särskilda dels af stadskassören Viktor Örn i Lindesberg, såsom målsman för sin hustru Alma Örn och bemälda makars omyndiga dotter Margit Örn, samt förre handlanden Ernst Ludvig Österdahl i Vesterås, dels ock af förre bergsbruksidkaren Erik Åkergren vid Hermanstorp gjorda underdåniga ansökningar, deri sökandena anhållit, att kronans rätt till danaarf efter aflidna handelsidkerskan Klara Karolina Åkergren från Lindesberg måtte efterskänkas till förmån för Österdahl och Erik Åkergren samt Viktor Örns hustru Alma Örn och makarnes dotter Margit Örn;

i anledning hvaraf infordradt underdånigt utlåtande afgifvits ej mindre af Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Örebro län än äfven af

kammaradvokatfiskalsembetet, som dervid meddelat, att ifrågavarande danaarfsmedel, efter afdrag af utanordnad aktoratsprovision, uppginge till 1,053 kronor 15 öre.

Med afseende å hvad i ärendet förekommit tillstyrkte statsrådet, att Kongl. Maj:t måtte i nådig proposition föreslå Riksdagen att medgifva, att kronans rätt till ifrågavarande danaarfsmedel finge till förmån för ofvannämnda Österdahl, Erik Åkergren samt Alma och Margit Örn efterskänkas på det sätt, att, sedan af berörda medel hvardera af Alma och Margit Örn erhållit ett hundra kronor, återstoden lika fördelades mellan Österdahl och Åkergren.

Hvad statsrådet sålunda tillstyrkt behagade Hans Maj:t Konungen bifalla; och skulle nådig proposition till Riksdagen aflåtas af den lydelse, bilagan litt. — vid detta protokoll utvisar.

Ex protocollo:
Hjalmar Rettig.